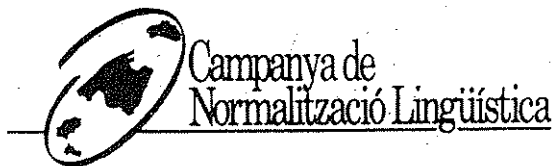

LÍNIA DIRECTA

amb la Campanya de Normalització Lingüística

VII

Palma
1995

Línea Directa

© Aina Moll, A.I. Alomar i Cèlia Riba, segons l'autoria dels textos.

Producció: Campanya de Normalització Lingüística de les Illes Balears

Fotocomposició: Jorvich, s.l.

Impressió: Jorvich, s.l.

Dipòsit Legal: PM-1.364/1991

I.S.B.N. 84-604-8810-1

XX

És insuficient l'Ordre sobre el Projecte Lingüístic de Centre?

L'Ordre del Conseller de Cultura, Educació i Esports sobre l'elaboració del Projecte Lingüístic dels centres d'Ensenyament, ha provocat nombrosos comentaris de polítics i periodistes que la consideren francament insuficient. I el fet que jo la comentàs favorablement des de "Línia Directa" m'ha valgut qualque ironia (un periodista ha dit que només creuen en la seva eficàcia "la gent de la Conselleria de Cultura i n'Aina Moll") i una pluja de protestes de ciutadans que voldrien que n'hagués assenyalat durament les mancances.

Les queixes han augmentat espectacularment després de la informació que aparegué al "*Primer Plano*" d'aquest diari el diumenge 18 de setembre, amb el titular *La mitad de los colegios e institutos de Baleares imparten clases en catalán*. Uns m'han demanat "si són fiables" les dades d'aquesta informació"; uns altres, si "m'he begut que *de los 27 centros de BUP existentes, 22 realizan su enseñanza en catalán*"; uns altres em conviden a "dir francament si la situació que reflecteixen aquestes dades em sembla satisfactòria", i no hi ha mancat qui em comminàs a dir si **després de publicada aquesta informació, encara seré capaç de dir que l'Ordre sobre el projecte lingüístic és positiva**.

Cadascuna d'aquestes interpel·lacions reflecteix una posició determinada davant la normalització lingüística, i una valoració diferent de les dades comentades i de l'Ordre que intenta millorar-les (i és consolador que totes es facin des d'una òptica favorable o reivindicativa de la normalització). Miraré de donar-hi resposta.

Fiabilitat de les dades

A petició meva, la Direcció General d'Educació m'ha fet arribar el docu-

ment *Dades sobre l'estat de l'ensenyament en llengua catalana*, amb la informació "treta de les dades referents a les sol·licituds per fer l'ensenyament en llengua catalana tramitades per aquesta Conselleria". Les dades que donà el DM procedeixen d'aquest document, de manera que són oficialment fiables. Ara bé, per valorar-les adequadament, hem de tenir en compte una sèrie de punts importants:

Fixau-vos que les dades es refereixen a les **sol·licituds de permís** (aquest permís que ara ja no caldrà demanar) tramitades per la Conselleria, en virtut de la competència que té el Govern Balear sobre l'ensenyament de la llengua pròpia de les Illes. Ara bé, com que la competència sobre l'Ensenyament en general la té encara el Ministeri d'Educació i Ciència, els centres reben el permís del MEC, a través de la seva Direcció Provincial, única responsable fins ara de vigilar-ne l'aplicació i fer-ne el seguiment. Això explica que la Conselleria es limiti a indicar de quins centres i en quina data o dates ha tramitat sol·licituds de permís per fer ensenyament **total o parcial** en català, sense especificar en cada cas de quina modalitat es tracta ni, en el cas del parcial, quins nivells d'ensenyament o quines àrees o assignatures (i menys encara quants alumnes) afecta. I així la informació, encara que sigui fiable, ens deixa molt mal informats.

Els gràfics del DM que duen l'epígraf "castellano" es refereixen a **centres que fan l'ensenyament exclusivament en castellà**, mentre que l'epígraf "catalán" abraça els qui fan l'ensenyament **exclusivament en català**, que sé que són poquíssims, i els qui l'hi fan **parcialment**; i entre aquests, n'hi ha que abracen molts de nivells i d'assignatures, i d'altres que es limiten als primers nivells, o bé a una àrea determinada (generalment, ciències socials o de la natura), no sempre a tots els nivells.

Hauria estat desitjable que els gràfics es donassin en tres blocs: ensenyament "en català", "en les dues llengües" i "en castellà", i que el comentari orientàs sobre la proporció en què s'usen les dues llengües en l'ensenyament mixt, i sobre el nombre d'alumnes afectats en cada cas, ja que el document parla de "centres", i ja sabem que hi ha grans diferències de volum, d'un centre a un altre.

No cal dir que "no em bec" que 22 dels 27 centres de BUP "facin el seu ensenyament en català" (què més voldria!) El document de la Conselleria diu que "hi fan ensenyament". Que jo sàpiga, no n'hi ha cap que l'hi faci tot; n'hi ha qualcun que hi fa una o dues "línies" (incompletes en els darrers cursos); els altres l'empren en proporcions diferents, que sovint no responen a cap "projecte", sinó a conveniències circumstancials.

Aquestes dades no són satisfactòries

Demanaré al MEC el detall de la distribució d'ensenyament en català i en castellà, segons el seguiment de la inspecció; però supòs que el que he dit ja respon a la tercera de les preguntes que m'han formulat: aquestes dades no em semblen satisfactòries (i no ho poden semblar a ningú que tengui interès per la normalització lingüística de les Illes). La situació és **molt insatisfactòria**, i exigeix mesures correctives urgents.

Importància de l'Ordre sobre el projecte lingüístic de centre

Quant a la quarta pregunta, la meua resposta ha de ser, sense embuts, afirmativa: **l'Ordre que introdueix el Projecte lingüístic dins el Projecte educatiu de centre és francament positiva i, si s'aplica bé, pot contribuir a una ràpida millora de la situació.**

Pensau que si s'aplica a fons, **el curs que ve no quedarà cap centre que faci l'ensenyament exclusivament en castellà**, mentre que ara l'hi fan, a Palma, més de la meitat dels centres públics d'EGB (31, contra 22 que el fan en català o mixt) i dos terços dels d'ensenyament privat; a Eivissa i Formentera tots els centres privats i el 48,5% dels públics, i a Menorca (l'illa més avançada en normalització) el 31,5% dels centres públics i el 71,4% dels privats.

És clar que l'Ordre ideal seria la que establís que tots els centres han de fer tot o la major part de l'ensenyament en català, i que el coneixement del castellà fos garantit per un bon ensenyament de la llengua com a assignatura. Però si estiguéssim en condicions de fer una ordre com aquesta ja no hauríem de parlar de normalització: estariem ben normalitzats. - A. M. (26-9-94).